

NHỮNG KHÓ KHĂN KHI TRIỂN KHAI TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG THỰC HÀNH CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP ỨNG DỤNG (POHE)

Ngô Thị Kim Hoàn, Nguyễn Thị Hòa

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: Chương trình đào tạo theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng POHE là một chương trình thiết thực, tạo điều kiện cho sinh viên được tham gia thực hành trong môi trường việc làm đã lựa chọn. Ngành Giáo dục Tiểu học khoa Sư phạm, trường Đại học Thủ Đô Hà Nội bắt đầu triển khai việc đào tạo sinh viên hệ đại học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng từ năm học 2019 – 2020. Ở bài viết này, thông qua việc nghiên cứu tài liệu, tổng hợp phân tích các kết quả về quá trình thực tập của sinh viên, những vấn đề trong quá triển khai chương trình đào tạo POHE đối với ngành giáo dục Tiểu học - khoa Sư phạm, chúng tôi tập trung làm rõ những khó khăn khi tổ chức hoạt động thực hành của sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng. Từ đó, chúng tôi đưa ra một số giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động thực hành cho sinh viên.

Từ khóa: Hoạt động thực hành, giáo dục tiểu học, định hướng nghề nghiệp ứng dụng, chương trình đào tạo, POHE

Nhận bài ngày 17.1.2022; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 27.2.2022

Liên hệ tác giả: Nguyễn Thị Hòa; Email: nthoa@daihocthudo.edu.vn

1. MỞ ĐẦU

POHE (*Profession - Oriented Higher Education*) là chương trình giáo dục đại học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng với mục tiêu nâng cao năng lực nghề nghiệp của người học bằng cách xây dựng các chương trình đào tạo lấy nhu cầu của thị trường lao động làm trung tâm. Đây là cách tiếp cận mới trong giáo dục đại học ở Việt Nam Đào tạo giáo viên tiểu học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng giúp sinh viên (SV) tiếp cận thực tế nghề nghiệp ngay từ ban đầu. Trong suốt quá trình đào tạo, sinh viên sẽ tham gia chủ yếu các hoạt động thực hành. Thông qua thực hành hình thành các kiến thức, kỹ năng quan trọng, cần thiết của nghề giáo viên tiểu học. Ngành giáo dục Tiểu học trường Đại học Thủ đô Hà Nội bắt đầu triển khai đào tạo sinh viên theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng từ năm học 2019-2020. Từ định hướng đào tạo, chương trình đào tạo, nhà trường cùng đội ngũ giảng viên đã xây dựng chương trình đào tạo, nội dung đề cương môn học và điều quan trọng là triển khai

chương trình đào tạo, trong đó có hoạt động thực hành nghề nghiệp.

2. NỘI DUNG

2.1. Một số khái niệm liên quan

Học tập thường được xem là hoạt động chủ đạo của sinh viên để chuẩn bị hành trang về kiến thức, kỹ năng và thái độ nghề nghiệp, giúp các em sẵn sàng bước vào môi trường lao động nghề nghiệp trong tương lai. Theo xu hướng giáo dục nghề nghiệp hiện nay, gắn việc học lý thuyết với thực hành nghề giúp sinh viên hình thành và rèn luyện kỹ năng nghề hiệu quả.

2.1.1. Khái niệm thực hành

Theo Đại từ điển Tiếng Việt, tác giả Nguyễn Như Ý cho rằng thực hành (1): làm để áp dụng lý thuyết vào thực tế; (2): thi hành, thực hiện [8, tr.1555]. Trong Từ điển Giáo dục học, nhóm tác giả Vũ Văn Tảo, Bùi Hiền, Nguyễn Văn Giao, Nguyễn Hữu Quỳnh cho rằng: thực hành là hình thức luyện tập để trau dồi kỹ năng, kỹ xảo hoạt động, để hiểu rõ và nắm vững kiến thức lý thuyết. Đây là khâu quan trọng đảm bảo nguyên lý giáo dục: “*học đi đôi với hành*”. Thực hành cần được tổ chức thực hiện thật tốt, có kế hoạch, có hệ thống và gắn liền với các vấn đề lý thuyết đang học. Thực hành có rất nhiều hình thức tùy theo đặc thù của mỗi môn học. Song tất cả các dạng luyện tập đều góp phần làm phong phú hình thức và nâng cao năng lực tư duy, hình thành năng lực hoạt động thực tiễn [7, tr. 376]. Như vậy, thực hành nghĩa rộng là sự vận dụng hiểu biết để giải quyết, thực hiện những nhiệm vụ của thực tiễn. Nghĩa hẹp thực hành là hình thức luyện tập để người học củng cố, mở rộng kiến thức, vận dụng kiến thức vào tình huống cụ thể nhằm hình thành kỹ năng, kỹ xảo của hoạt động. Trong đề tài này, thực hành được tiếp cận theo nghĩa hẹp: Thực hành là một cách/một hình thức học, bằng việc luyện tập thực hiện các hành động, thao tác sau khi đã được học lý thuyết diễn ra trong suốt quá trình học tập của người học, có thể có sự hướng dẫn của người dạy, hoặc không có sự hướng dẫn của người dạy. Khái niệm thực hành ở đây đề cập đến một hình thức học, song song với học lý thuyết. Nó có nghĩa là “*hành*” trong thành ngữ: “*Học đi đôi với hành*”, là việc luyện tập thực hiện thao tác, hành động theo lý thuyết được học với mục đích hiểu sâu hơn, nắm vững hơn về lý thuyết, cũng như hình thành kỹ năng.

2.1.2. Khái niệm thực hành nghề

Dựa vào những khái niệm cơ sở trên, khái niệm thực hành nghề được xác định là: *Thực hành nghề là giai đoạn luyện tập thực hiện hoạt động lao động nghề của người học nghề, sau khi đã được đào tạo lý thuyết cơ bản về nghề và trước khi bước vào hoạt động lao động nghề một cách chính thức trong xã hội, có sự giám sát, hỗ trợ của người hướng dẫn thuộc cơ sở đào tạo.*

Như vậy, thực hành nghề là: Là một giai đoạn, một hình thức đào tạo nghề không thể thiếu trong quá trình đào tạo nghề và rất có hiệu quả cho người học nghề. Trước khi thực hành nghề, người học nghề đã được cung cấp kiến thức về hoạt động nghề, được hình thành kỹ năng ở mức độ nhất định. Trong thực hành nghề, người học vận dụng kiến thức đã được học vào thực tiễn thao tác, hành động. Những vướng mắc có thể được người hướng dẫn thực

hành giải đáp, hỗ trợ kịp thời. Nhờ đó, họ hiểu sâu sắc hơn, toàn diện hơn lý thuyết và được rèn luyện để nâng cao kỹ năng nghề. Trong giai đoạn này, người học thường gặp nhiều trở ngại trong việc vận dụng kiến thức lý thuyết vào thực tế cuộc sống, bởi vì thực tế cuộc sống đa dạng, phong phú hơn rất nhiều so với hiểu biết của họ. Việc thực hành nghề của người học nghề có sự giám sát, hỗ trợ của người hướng dẫn của cơ sở đào tạo hoặc của cơ sở nơi họ thực hành. Trường đại học là trường dạy nghề ở trình độ cao, vì vậy một trong những hình thức dạy học, đồng thời là một khâu quan trọng trong quá trình đào tạo là tổ chức cho sinh viên tham gia vào quá trình rèn luyện nghề nghiệp tại cơ sở đào tạo và các cơ sở việc làm. Thực hành nghề nghiệp được xây dựng theo chương trình, có mục tiêu, có nội dung và được tổ chức một cách khoa học, nghiêm túc. Chính vì vậy, thực hành nghề với sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học là một khâu đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong quá trình làm việc sau này. Thông qua việc rèn nghề, sinh viên tự chuẩn bị hành trang tri thức thực tế, kỹ năng giảng dạy, kỹ năng giao tiếp - ứng xử sư phạm, kỹ năng giải quyết vấn đề, các kỹ năng tư duy... Từ đó, sinh viên được bồi dưỡng và nâng cao tình yêu nghề, say mê với công việc, tình yêu thương với học sinh tiểu học.

2.2. Tổ chức hoạt động thực hành trong đào tạo theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng POHE

Các hoạt động thực hành nhằm giúp sinh viên ứng dụng kiến thức lý thuyết vào giải quyết các vấn đề thực tế ở các cấp độ khác nhau, được tổ chức gắn với các học phần lý thuyết nhằm giúp sinh viên phát triển những năng lực cụ thể được xác định trước trong các mô-đun, hình thức này được tổ chức thường xuyên ở hầu hết các kỳ học. Các hoạt động thực hành có thể được bố trí là cấu phần của từng học phần trong một mô-đun, là học phần (HP) của mô-đun, hoặc là một mô-đun thực hành riêng biệt, có thể được tổ chức dưới nhiều hình thức khác nhau như: thí nghiệm, thực hành thực địa, dự án/đề án tổng hợp... Năm học 2018-2019, trường Đại học Thủ đô Hà Nội đã ký kết hợp tác với hơn 40 trường Tiểu học công lập, tư thục, song ngữ, quốc tế tạo tiền đề quan trọng để từ năm học 2018-2019 đưa SV xuống thực hành thường xuyên ở các nhà trường. Trong bảng dưới đây, chúng tôi nêu rõ các nhiệm vụ chính mà sinh viên sẽ thực hành tại các kỳ trong năm học theo chương trình POHE như sau:

Học kì	Nhiệm vụ	Thời lượng
2	- Tìm hiểu các mô hình trường Tiểu học - Tìm hiểu các hoạt động giáo dục trong nhà trường... (SV đi Thực hành vào thứ 2 hoặc thứ 6 để dự giờ Chào cờ và SHL)	01 buổi/1 tuần
3	- Tìm hiểu các hoạt động giáo dục - Thực hành 01 học phần(HP) chuyên môn (Phương pháp dạy học (PPDH) Toán 1)	01 buổi/1 tuần
4	- Thực tập 1 - Thực hành 02 HP chuyên môn (PPDH Tiếng Việt 1 và PPDH Toán 2)	04 tuần tập trung + 1 buổi/1 tuần ở thời điểm không đi TTSP

5	Thực hành 03 HP chuyên môn (PPDH Tiếng Việt 2 và PPDH Tự nhiên Xã hội (TNXH), Giáo dục hòa nhập)	01 buổi/1 tuần
6	- Thực tập 2 - Thực hành 03 HP chuyên môn (Dạy học TNXH theo định hướng phát triển năng lực; Công tác chủ nhiệm ở tiểu học; Giáo dục Đạo đức ở TH)	04 tuần tập trung + 1 buổi/1 tuần ở thời điểm không đi TTSP
7	- Các hoạt động giáo dục - Thực hành 01 HP tổng hợp (Rèn luyện nghiệp vụ GDTH2)	01 buổi/1 tuần
8	- Thực tập Tốt nghiệp - Thực hành các HP còn nợ (nếu có)	Thường xuyên cả học kỳ

Thời lượng SV xuống trường thực hành nêu trên được quy đổi tương đối như sau; mỗi buổi tương ứng tương ứng 2,5 tiết thực hành trong Chương trình đào tạo. Theo đó, số buổi tối thiểu SV cần có ở mỗi kỳ để thực hành các học phần cụ thể như sau:

Học kì	Nhiệm vụ/ Học phần	Số giờ TH	Số buổi TH qui đổi	Số buổi tối thiểu
2	- Tìm hiểu các mô hình trường Tiểu học - Tìm hiểu các hoạt động giáo dục trong nhà trường...	0	10	10
3	- Tìm hiểu các hoạt động giáo dục	0	8	10
	- PPDH Toán 1	05	2	
4	TTSP1	2TC	4 tuần	Lồng ghép vào TTSP hoặc đi thực hành thêm 8 tuần (tổng 12 tuần)
	PPDH TV1 và	10	4	
	PPDH Toán 2	10	4	
5	PPDH TV2	10	4	10
	PPDH TNXH	10	4	
	GD hòa nhập	5	2	
6	TTSP2	03TC	4 tuần	Lồng ghép vào TTSP hoặc đi thực hành thêm 10 tuần (tổng 14 tuần)
	DHTNXH theo định hướng PTNL	5	2	
	Công tác chủ nhiệm ở TH	15	6	
	GD Đạo đức ở TH	5	2	
7	Các hoạt động giáo dục	0	2	12
	RLNV GDTH2	20	10	
8	TTSP Tốt nghiệp	04TC	Cả HK	Chia 03 giai đoạn

Như bảng trên, việc thực hiện các nhiệm vụ trong các kỳ thực tập và thực hiện các nhiệm vụ trong các học phần POHE được thực hiện lồng ghép khi SV đi thực tập hoặc thực hành phát huy được những khía cạnh tích cực. Tùy thuộc đối tượng là sinh viên năm nhất, năm hai hay sinh viên chuẩn bị tốt nghiệp, các nội dung thực hành sẽ có các mức độ khác nhau. Nếu sinh viên năm nhất chủ yếu tiếp cận làm quen môi trường nghề nghiệp thông qua hoạt động quan sát, ghi nhật ký, nhận xét... thì sinh viên năm ba, đặc biệt là sinh viên năm cuối sẽ thực hành ở mức độ cao như: lập kế hoạch và tổ chức hoạt động, nhận xét và đánh giá... Các hoạt động thực hành được tổ chức gắn với các học phần lí thuyết nhằm giúp sinh viên phát triển những năng lực cụ thể được xác định trước trong các mô-đun. Chẳng hạn sinh viên thực hành về *Công tác chủ nhiệm ở tiểu học* sẽ được lồng ghép vào thực tập sư phạm hoặc đi thực thành thêm 10 tuần vào học kỳ 6 sẽ giúp các em phát triển về năng lực: tự học, nhận biết vị trí, vai trò, nhiệm vụ của người giáo viên chủ nhiệm; năng lực tổ chức các hoạt động dạy học và giáo dục học sinh tiểu học, quan sát nắm bắt đặc điểm tâm sinh lí học sinh tiểu học,... Sau quá trình thực hành, thực tập này, SV được trải nghiệm ở các mô hình trường tiểu học khác nhau, thực hiện nhiệm vụ thực hành ở các khối lớp khác nhau. Qua đó, SV sẽ có sự hiểu biết đầy đủ, hoàn thiện nhất có thể trước khi ra trường về môi trường làm việc tương lai của bản thân.

2.3. Những khó khăn khi triển khai tổ chức hoạt động thực hành cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng

Chúng tôi nhận diện những khó khăn trên cơ sở những đặc điểm của chương trình đào tạo POHE về việc tổ chức quản lí, sự tham gia của công giới, giảng viên, sinh viên và cơ sở vật chất

Tổ chức quản lí. Phương pháp dạy học trong POHE luôn đòi hỏi sự tích cực, hợp tác giữa giảng viên và sinh viên. Cụ thể: trong công tác quản lí đội ngũ, chương trình đào tạo, các hoạt động dạy của giảng viên và hoạt động học tập tích cực của sinh viên, cũng như trong quá trình đánh giá quá trình học tập. Theo mục tiêu, chương trình POHE luôn đòi hỏi sự đánh giá một cách chặt chẽ, có hệ thống, thường xuyên, đảm bảo tính chính xác và việc thống kê, báo cáo kết quả đánh giá cũng phải được tiến hành một cách công khai, cụ thể hóa và hữu ích. Bao gồm các bên liên quan như đơn vị tài trợ, phía các trường đại học, đội ngũ giảng viên và sinh viên đại diện. Chương trình đào tạo POHE mới được triển khai khóa đầu tiên tại trường Đại học Thủ đô Hà Nội nói chung và ở ngành Giáo dục Tiểu học khoa Sư phạm nói riêng. Do đó, đối với khoa và các giảng viên còn nhiều ngỡ ngàng, chưa có kinh nghiệm, dẫn đến những khó khăn nhất định trong việc tổ chức hoạt động đào tạo, trong đó có việc tổ chức hoạt động thực hành nghề nghiệp cho sinh viên tại các trường tiểu học.

Sự tham gia của công giới. Công giới luôn là thành phần hỗ trợ đắc lực cho chương trình đào tạo POHE thông qua một số hoạt động như tư vấn chương trình đào tạo, cung cấp cơ hội thực tập cho sinh viên qua các chương trình liên kết, thực hiện tốt việc hướng dẫn hoạt động thực hành cho sinh. Riêng đối với hoạt động thực hành theo chương trình đào tạo POHE tại trường Tiểu học, bản thân Ban giám hiệu, các giáo viên tiểu học cũng còn ngỡ ngàng trong quá

trình tiếp cận, hợp tác cũng như kết hợp trong việc đánh giá quá trình, kết quả thực hành của sinh viên.

Giảng viên. Để sinh viên tiếp thu những kiến thức trong chương trình cần có một đội ngũ giảng viên dày dặn kinh nghiệm không chỉ trong công tác giảng dạy theo quy định, mà còn phải có kinh nghiệm và kỹ năng thực hành nghề nghiệp. Giảng viên cần có những kiến thức đầy đủ và hiểu biết sâu rộng về ngành nghề nhất định. Giảng viên là người nắm giữ vai trò quan trọng trong các tiết học của chương trình đào tạo vì vậy họ phải biết ứng dụng tri thức, thể hiện các phương pháp dạy học tích cực giúp sinh viên chủ động trong học tập. Giảng viên qua đó cũng được ra được những quy trình đánh giá sinh viên chính xác và thiết thực cả về lý thuyết lẫn thực hành. Qua sự giảng dạy và đánh giá, nhận xét của giảng viên, sinh viên sẽ có cái nhìn sâu sắc hơn về ngành nghề cũng như hoạt động thực hành nghề nghiệp sau này, có khả năng tự rèn luyện bản thân và trau dồi kinh nghiệm.

Như đã nói ở trên, chương trình đào tạo POHE còn khá mới mẻ ở Việt Nam, đặc biệt tại trường Đại học Thủ đô Hà Nội, đây là năm đầu tiên thực hiện, nên đối với cả giảng viên và sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học đều chưa có kinh nghiệm trong việc tổ chức các hoạt động thực hành nghề nghiệp cụ thể về công tác tổ chức, cách tiến hành, cũng như các hoạt động kiểm tra đánh giá. Từ việc xây dựng kế hoạch dạy học cho đến việc lựa chọn cách thức tổ chức, thực hành các nội dung đều là những thử thách đối với giảng viên. Lựa chọn nội dung thực hành sao cho khả thi? Phải bắt đầu xây dựng kế hoạch dạy học từ đâu? Tổ chức thực hành các nội dung như thế nào sao cho phù hợp và hấp dẫn? Quá trình kết hợp kiểm tra đánh giá chuyên cần, thái độ cũng như kiến thức, kỹ năng của sinh viên trong quá trình thực hành giữa giảng viên và giáo viên tiểu học. Giảng viên với tư cách là nhà nghiên cứu bên cạnh vai trò giảng dạy. Chương trình nào khi được tổ chức thực hiện cũng cần phải trải qua một quá trình nghiên cứu chuyên sâu gồm nhiều bước để đảm bảo tính khả quan cũng như độ hiệu quả của chương trình khi được tổ chức. Và chương trình POHE cũng vậy, chương trình được thực hiện theo mô hình: Nghiên cứu - đào tạo - ứng dụng - chuyển giao. Nghiên cứu đòi hỏi các nhà khoa học, nhà nghiên cứu học phải vận dụng đủ kiến thức, kỹ năng, thái độ trong nghiên cứu cũng như trong thực hành nghề nghiệp. Hầu hết, các hoạt động và tiến trình nghiên cứu đều là hình thức thực hành, hay nói cách khác là nghiên cứu ứng dụng, cập nhật tình hình và đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động. Sau quá trình nghiên cứu tỉ mỉ, công trình nghiên cứu sẽ được áp dụng để đào tạo sinh viên, tạo cơ hội để sinh viên thực hành (ứng dụng), tham gia thực tập ngay khi còn tham gia học tập tại trường. Cuối cùng là quá trình chuyển giao giữa môi trường đại học sang môi trường nghề nghiệp, sinh viên vận dụng những kiến thức, kỹ năng được đào tạo để đáp ứng nhu cầu của nhà tuyển dụng, giải quyết tốt những tình huống thực tế nghề nghiệp. Như vậy, quá trình nghiên cứu chương trình POHE là quá trình quan trọng và đóng vai trò xuyên suốt những hoạt động cũng như quy trình khác của chương trình đào tạo. Điều này đòi hỏi mỗi giảng viên ngoài công tác giảng dạy còn phải thực hiện công tác nghiên cứu khoa học, cụ thể ở đây là nghiên cứu để giảng dạy, tổ chức việc đào tạo cho sinh viên theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng.

Sinh viên. Sinh viên nói chung và sinh viên học theo định hướng POHE nói riêng luôn phải có những phẩm chất giáo dục cần thiết khi tham gia giáo dục đại học. Cụ thể, các mục tiêu học tập được đề ra từ đầu năm học, định hướng cho sinh viên những phẩm chất, kỹ năng cần rèn luyện theo từng ngành nghề. Theo đó, chương trình POHE luôn hướng sinh viên đến những hình thức học tập đa dạng, chủ yếu là làm việc nhóm để sinh viên có cơ hội được làm quen dần với công việc sau này khi kỹ năng làm việc nhóm luôn được các chuyên gia và các nhà nghiên cứu về giáo dục đề cao như: học theo nhóm, trình bày sản phẩm, kết quả theo nhóm, thực tập theo nhóm. Ngoài ra còn có hình thức thực hành độc lập, kỹ năng sắp xếp công việc và thời gian hợp lý. Ví dụ, khi sinh viên tạo thành một nhóm và được giao một bài tập nhóm, sinh viên phải tự học độc tập, làm việc cá nhân sau đó mới tổng hợp sản phẩm của các thành viên trong nhóm, trao đổi và đưa ra ý kiến chung để hoàn thành nhiệm vụ nhóm. Cũng chính vì vậy, sinh viên khi được đào tạo theo chương trình POHE cần được hỗ trợ để phát triển và cải thiện phong cách học tập “*học thông qua thực hành và làm việc*”. Cụ thể sinh viên cần: tiếp cận, làm quen với môi trường thực hành, áp dụng kiến thức, kỹ năng được học vào thực tế tại trường thực hành, lập kế hoạch và thực hiện kế hoạch theo yêu cầu học phần, đòi hỏi năng lực tự học, tính tự giác, trách nhiệm, chủ động,... Như vậy, đào tạo theo chương trình POHE đòi hỏi tính tự chủ tự lực của sinh viên trong học tập cao hơn hẳn, cũng như khả năng thực hiện, thích nghi với quá trình thực hành ở trường tiểu học.

Cơ sở vật chất. Cơ sở vật chất trong chương trình đào tạo POHE là những yếu tố quan trọng cho sự phát triển lâu dài và bền vững của chương trình, phục vụ thiết thực trong quá trình thực hành nghề nghiệp cho sinh viên. Các trường đại học đào tạo theo POHE cần sẵn sàng cung cấp các trang thiết bị hiện đại cả ở trong nước và nước ngoài, phù hợp với xã hội hiện nay, để sinh viên có cơ hội được tham gia thực hành thường xuyên, có thể trau dồi thêm kỹ năng sử dụng máy móc, các trang thiết bị. Những cơ sở vật chất nói chung và các trang thiết bị nói riêng không chỉ giúp sinh viên thực hành với ngành nghề của mình, mà còn giúp ích rất nhiều trong đời sống, cũng như trong học tập nhiều môn học khác cho sinh viên. Ví dụ máy chiếu, máy chiếu vi vật thể, bảng, loa, mic, thư viện,... Hiệu quả cũng như kết quả của sinh viên đào tạo theo POHE một phần cũng có sự tham gia của cơ sở vật chất. Điều này cũng là một vấn đề nhất định hiện nay cần khắc phục dần trong quá trình đào tạo cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng.

2.4. Một số giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động thực hành cho sinh viên ngành giáo dục Tiểu học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng

Bên cạnh những khó khăn thì quá trình tổ chức hoạt động thực hành cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học khoa Sư phạm cũng có một số mặt thuận lợi, và đây được coi là điều kiện để thực hiện các giải pháp nhằm góp phần tổ chức các hoạt động thực hành cho sinh viên ngành GDTH một cách hiệu quả hơn. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi đưa ra một số giải pháp sau:

Một là, xây dựng chương trình chi tiết môn học, nội dung thực hành tại trường tiểu học. *Chương trình chi tiết môn học là một bản kế hoạch chi tiết hướng dẫn cho giảng viên và các*

nhà quản lí giáo dục tổ chức các nội dung học tập một cách thực tế và tiện lợi nhất. Giảng viên cần xây dựng chi tiết môn học cần đảm bảo đầy đủ các thông tin: tên gọi môn học, mục tiêu, phân chia nội dung môn thành các chủ đề cụ thể, phương pháp và hoạt động giảng dạy, tổ chức và hoạt động giảng dạy, phương tiện dạy học, phương pháp đánh giá kết quả học tập, thông tin về giảng viên và tiêu chuẩn của giảng viên dạy môn học, thời gian và tác giả biên soạn đề cương. Trong đó, để đảm bảo tổ chức tốt hoạt động thực hành cần chi tiết hóa nội dung thực hành tại nhà trường tiểu học bao gồm: những nhiệm vụ sinh viên cần thực hiện, quy mô (số lượng nhóm, số lượng sinh viên trong nhóm), phương pháp đánh giá, năng lực đóng góp ở mỗi nhiệm vụ, trọng số điểm, thời gian đánh giá, người đánh giá.

Hai là, phương pháp giảng dạy của giảng viên giảng dạy các học phần theo định hướng POHE. Một trong những năng lực của giảng viên POHE là khả năng truyền đạt các khái niệm lí thuyết (mang tính khoa học), chỉ dẫn các yêu cầu và cách làm thế nào để áp dụng lí thuyết vào thực tế khi tổ chức cho sinh viên thực hành tại trường Đại học Thủ đô Hà Nội và trường tiểu học. Lúc này, giảng viên dạy học phần cần lựa chọn, phối kết hợp và linh hoạt sử dụng các phương pháp dạy học phù hợp với từng chủ đề/nội dung thực hành giúp sinh viên không chỉ rèn các kĩ năng nghề nghiệp mà còn hình thành và phát triển phẩm chất nghề giáo viên tiểu học đặc thù.

Ba là, công tác kiểm tra, đánh giá quá trình thực hành nghề nghiệp của sinh viên. Hiện nay, các học phần giảng dạy theo chương trình định hướng nghề nghiệp ứng dụng đã được các giảng viên xây dựng bộ công cụ đánh giá các học phần đầy đủ, chi tiết và khoa học. Theo đó, để đánh giá được quá trình thực hành của sinh viên, ngoài việc dựa vào quan sát quá trình thực hành và sản phẩm thực hành của sinh viên, việc đánh giá cần được tiến hành theo đúng chỉ báo chuẩn đầu ra của học phần, bảng kế hoạch đánh giá chi tiết nội dung thực hành, tiêu chí đánh giá nội dung thực hành...

Bốn là sự phối hợp giữa giảng viên và giáo viên tiểu học trong quá trình tổ chức các hoạt động thực hành cho sinh viên tại các trường tiểu học. Để đảm bảo quá trình rèn luyện nghề nghiệp tại trường tiểu học đạt mục tiêu đào tạo, giảng viên cần có sự thống nhất với giáo viên về số lượng sinh viên tham gia thực hành, khung thời gian thực hành, thời lượng thực hành, các nội dung thực hành, những yêu cầu/năng lực cần đạt gì cần đạt ở sinh viên, giáo viên tiểu học tham gia hướng dẫn những nội dung nào?, sản phẩm sinh viên cần hoàn thành gồm những gì?; cách đánh giá kết quả sinh viên tham gia thực hành nghề tại trường tiểu học. Đồng thời, ngoài sự phối hợp với giáo viên tiểu học phụ trách hướng dẫn trong các nội dung thực hành của sinh viên, còn phải kể đến sự tham gia của các nhà quản lí trường học gồm: Ban giám hiệu nhà trường, các tổ trưởng chuyên môn để hỗ trợ, tạo điều kiện cho sinh viên được quan sát, dự giờ, thảo luận về phương pháp dạy học và tổ chức các hoạt động giáo dục cho học sinh tiểu học.

Năm là, cơ sở vật chất phục vụ cho quá trình học tập và thực hành nghề nghiệp của sinh viên. Để đảm bảo triển khai quá trình thực hành cho sinh viên, các trường tiểu học cần bố trí vị trí một phòng thực hành riêng cho sinh viên phù hợp đặc thù của mỗi trường và thuận lợi

cho việc rèn nghề cho sinh viên, cung cấp các trang thiết bị hỗ trợ như: máy tính có kết nối internet, hệ thống âm thanh, máy chiếu, bàn ghế,... Phòng học này sẽ là nơi giảng viên hay giáo viên tiểu học triển khai công việc, sinh viên sử dụng phòng để học nhóm, tập giảng, thiết kế các phương tiện dạy học...; đồng thời, đây cũng là nơi triển khai các cuộc họp đánh giá, nhận xét về các tiết dự giờ, các tiết thực hành đứng lớp, tổ chức các hoạt động giáo dục của sinh viên mà đối tượng chính là các em học sinh tiểu học.

Đối với sinh viên: Khi lựa chọn học chương trình đào tạo nghề nghiệp ứng dụng, Khoa đào tạo, tổ trưởng chuyên môn, các giảng viên giảng dạy các học phần POHE. của ngành Giáo dục Tiểu học cần tổ chức các buổi hội thảo tư vấn, hội thảo chuyên môn về chương trình đào tạo, từ đó sinh viên được trang bị các kiến thức, hiểu biết đầy đủ về chương trình học POHE cũng như hoạt động thực hành nghề nghiệp của chương trình này. Đồng thời, giảng viên cần cung cấp những thông tin chi tiết về chương trình môn học đặc biệt là những nội dung sinh viên thực hành ngay khi bắt đầu giảng dạy, có như vậy sinh viên sẽ xây dựng cho bản thân kế hoạch học tập nghiêm túc, rèn luyện năng lực tự học, tự nghiên cứu, đề ra mục tiêu của bản thân trong quá trình rèn luyện nghề giáo viên tiểu học.

3. KẾT LUẬN

Tổ chức các hoạt động thực hành cho sinh viên ngành Giáo dục Tiểu học đóng vai trò hết sức quan trọng đối với chất lượng giáo dục đại học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng của trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Quá trình nghiên cứu về tổ chức hoạt động thực hành theo chương trình đào tạo theo nghề nghiệp ứng dụng, thấy được những khó khăn khi triển khai tổ chức các hoạt động thực hành cho sinh viên ngành giáo dục Tiểu học giúp chúng tôi tìm ra được những giải pháp cụ thể, khoa học nhằm tổ chức triển khai hiệu quả. Qua đó, việc đào tạo giáo viên Tiểu học ở trường Đại học Thủ đô Hà Nội đã và đang từng bước ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ mới và sử dụng các mô hình dạy học mới nhằm giúp người học đạt được những năng lực cần có theo thiết kế của chương trình đào tạo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và đào tạo (2008), *Các đặc điểm cơ bản của giáo dục đại học theo định hướng nghề nghiệp POHE và điều kiện thực hiện*.
2. Bộ Giáo dục và đào tạo (2009), *Khái niệm POHE và “hệ thống tín chỉ” ở Việt Nam*.
3. Bộ Giáo dục và đào tạo (2009), *Sổ tay giảng viên POHE*.
4. Bộ Giáo dục và đào tạo (2009), *Sổ tay xây dựng mối liên hệ với công giới dành cho các nhà quản lý đào tạo và giáo viên*.
5. Bộ Giáo dục và đào tạo (2016), *Phát triển chương trình đào tạo đại học định hướng nghề nghiệp ứng dụng*.
6. Bộ Giáo dục và đào tạo (2016), *Phương pháp giảng dạy đại học theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng*.
7. Vũ Văn Tảo, Bùi Hiền, Nguyễn Văn Giao, Nguyễn Hữu Quỳnh (2002), *Từ điển Giáo dục học*, NXB Từ điển Bách khoa Hà Nội
8. Nguyễn Như Ý (2008), *Đại từ điển Tiếng Việt*, Nxb. Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh

DIFFICULTIES IN IMPLEMENTING PRACTICAL ACTIVITIES FOR STUDENTS IN PRIMARY EDUCATION SECTOR ACCORDING TO PROFESSIONAL ORIENTED HIGHER EDUCATION (POHE)

Abstract: *Professional oriented higher education training program allows students to participate in practice in the selected employment environment. It has been applied in primary education sector – Education faculty, Hanoi Metropolitan University since 2019 – 2020. In this article, through the study of materials, summarizing and analyzing the results of students' internships, problems in the implementation of POHE program, focuses on clarifying the difficulties when organizing practical activities of students of Primary Education in applied career orientation. From there, some solutions are promoted to improve the efficiency of organizing practical activities for students.*

Keywords: *Practical activities, Primary education, career-oriented applications, POHE.*